

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА: СЛІДУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЯМ ЗДОРОВОГО СПОЖИВАННЯ

Летуновська Н.Є. старший викладач кафедри маркетингу
Шумер Н.І., студентка групи МК-71/2-8
Сумський державний університет

Нові винаходи є невід'ємною складовою повсякденного життя сучасної людини. Вони полегшують життя. При цьому вони покращують маркетингову діяльність суб'єктів господарювання. Інновації є двигуном економічного розвитку, підвищення якості товарів й забезпечення конкурентоспроможності усіх галузей національної економіки, зокреми й сфери торгівлі. У розвинених країнах для розвитку торгівлі впроваджують нові технології продажів, застосовуються інноваційні логістичні й управлінські рішення, розвиваються інформаційні нововведення. Упровадження інновацій та інформаційних технологій у торгівлі збільшує ефективність і якість процесу доведення товару до споживача, дає можливість зменшити витрати, створює необхідні умови праці для персоналу з метою підвищення його продуктивності.

До найбільш популярних технологій, які використовують у роздрібній торгівлі, належать електронні цінники, RFID-технології, штрих-коди, упровадження систем енергозбереження та новітнього програмного забезпечення. Для автоматизації роздрібно торгівлі вітчизняні торговельні підприємства лише починають впроваджувати електронні цінники. Електронна етикетка фактично є компактним дисплеєм. Інформація на нього надходить радіо або інфрачервоним інформаційними каналами. Сам цінник працює від мініатюрного літєвого джерела живлення, енергії якого вистачає на 3-5 років роботи. На них виводять назву товару, його опис ціну із вказанням дати. Використання цієї технології в торгівлі дає можливість оптимізувати робочий процес та спростити роботу персоналу, який завжди знатиме, де знаходиться необхідний товар, яка на ньому вказана ціна та скільки його залишилося. Також це дозволяє зменшити ризик виникнення конфліктних ситуацій з покупцями на касі при розрахунку. Компанія Suntown Ukraine є першою в Україні, яка оснастила цінниками Pricer кілька торгових мереж. Завдяки цій компанії на новий рівень торгівлі перейшли такі гравці ринку як Море Пива, АЛЛЮ, Роганський м'ясокомбінат, ДАЧА та Meat Zone.

У світі популярності набувають автоматизовані магазини, які працюють за системою самообслуговування. Провідною мережею-інноватором стала відома компанія Amazon зі своїм проектом Amazon Go. Працює вже 26 таких магазинів у Сіетлі, Чикаго, Сан-Франциско та Нью-Йорку. Для входу до магазинів Amazon Go необхідно мати додаток на смартфоні (його можна скачати через App Store та Play Market). На турнікеті розміщений QR-код для початку процесу купівлі в магазині. При цьому Amazon не єдина компанія, яка

прагне зробити похід до супермаркету простішим. Її послідовником, наприклад, є компанія Wheelys, яка відкрила в Шанхаї власний роботизований магазин.

Важливою складовою в сфері торгівлі є правильність зберігання та логістики продукції. У цій сфері провідні компанії почали використовувати технологію RFID (з англ. «Radio Frequency Identification» – радіочастотна ідентифікація). Це новий спосіб автоматичної ідентифікації об'єктів, у якому за допомогою радіосигналів зчитуються або записуються дані, що зберігаються в транспондерах або RFID-мітках. У логістиці існують приклади комплексних розробок з використанням RFID – для морських контейнерних перевезень. Кожен контейнер оснащується міткою RFID, що містить інформацію про вантаж. Використання цієї технології дає можливість власнику вантажу відслідковувати місце знаходження вантажу. Найбільшої популярності в системі обліку руху товару на сьогодні набуває набула проста у використанні технологія штрих-кодування. Штриховий код є графічною інформацією, що наноситься на поверхню, маркування або упаковку виробів, що дає можливість зчитування її технічними засобами. Для ідентифікації кожному товару надається унікальний код, який зчитується ультрачервоним лазером.

З метою мінімізації витрат на підприємствах торгівлі запроваджуються енергозберігаючі технології. Використання інтелектуальних технологій в управлінні приміщенням є орієнтиром на енергозбереження. Система розумного будинку дозволяє автоматизувати корекцію освітлення залежно від пори доби й кількості людей у приміщенні (зменшення витрат на електроенергію). Це дає можливості до спрощення користування системою охорони приміщення та відеонагляду.

Компанії пропонують інновації не лише для полегшення процесу надання послуг у сфері роздрібної торгівлі, а й для підтримки нового споживчого попиту. Останніми роками значної популярності набула концепція здорового споживання. Більшість споживачів почали активно слідкувати за тим, що саме вони споживають. Відома компанія Coca Cola, підтримуючи цей тренд, запропонувала на ринку продукт зі зменшеним вмістом цукру. Виробники переорієнтовують свої товари, випускають нові лінії здорового споживання (цукерки з натуральних складових, без цукру, збільшення реалізації рослинного молока, випуск здорових снєків тощо). З'явився новий тренд «зрозумілих» етикеток на товарі. З початком хвилі здорового споживання покупців став більше хвилювати склад інгредієнтів у продукції. Попитом користуються товари з простим і зрозумілим складом товару, без штучних та хімічних додатків та консервантів. Цей тренд отримав назву «Чиста етикетка».

Науково-технічний процес, який сприяє створенню інноваційних технологій, позитивно позначається на сфері торгівлі. Нові рішення дозволяють оптимізувати процес надання торговельних послуг, збільшити ефективність управління та контролю за товарними запасами та веденням

обліку. Такі технології потребують значних фінансових вкладень, але в процесі діяльності компаній це дає можливість зменшити витрати в майбутньому. Що стосується здорового споживання, то з великою імовірністю можна стверджувати, що після піку пандемії, спричиненої COVID-19, серед споживачів зростатимуть настрої щодо споживання здорової їжі, купівлі велнес продукції для посилення імунітету. Бренди та ритейлери, які зможуть реагувати на такий зростаючий попит на здорові товари, отримають конкурентні переваги на ринку. Відповідно, правильне харчування є важливим фактором, який забезпечує високі показники здоров'я населення, його здатність до ефективної праці та протидії несприятливим зовнішнім впливам, які визначають якість та тривалість життя. Роль підприємств торгівлі у ланцюгу формування здорового населення країни є визначальною і це необхідно враховувати при побудові системи взаємодії між різними суб'єктами господарювання окремо взятої території.

1. Haidabrus N.V., Bilovodska O.A., Saher L.Y. (2014). Logistic service in the innovative production distribution channels as its optimal structure factor. *Actual Problems of Economics*, 11, 147-153.
2. Pimonenko T. (2018). Ukrainian Perspectives for Developing Green Investment Market: EU Experience. *Economics and Region*, 4(71), 35-45.
3. Syhyda L.O., Jankurová A., Masár D. (2018). Criterion basis of marketing channels suitability for innovative products distribution. Illiashenko, S.M., Strielkowski, W. (eds.). *Innovative Management: theoretical, methodical and applied grounds*. 1st edition, Prague Institute for Qualification Enhancement: Prague, 245-258.
4. Белякова О.В., Солоха Д.В. (2013). Розвинення інфраструктурного ринку екологічно чистих товарів промислового регіону. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, 1, 267-275.
5. Електронні цінники. URL: <https://systemgroup.com.ua/uk/rishennya-ta-pz/upravlinnya-torgivleyu/upravlinnya-tovaramy-ta-cinamy/esl-elektronni-cinnyky>.
6. Летуновська Н., Рибіна О. (2020). Порівняння та прогнозування детермінант формування здорового регіону. *Ефективна економіка* [Online], vol. 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7773>. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.62.
7. Марас Н.В. (2014). Удосконалення методики інтегрального оцінювання конкурентоспроможності роздрібного підприємства. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, 1, 142-151.
8. Область застосування технології RFID у сфері торгівлі. URL: <http://www.rbc.ua/ukr/digests/oblast-primeneniya-tehnologii-rfid-v-sfere-torgovli-08072013113800>.
9. Рибіна О.І. (2020). Формування механізму екологічного маркетингу в контексті концепції сталого розвитку. *Ефективна економіка*, №1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2020/78.pdf.
10. Телетов О.С., Летуновська Н.Є., Провозін М.В. (2019). Соціальна інфраструктура сучасних підприємств і територій : монографія. ТОВ «Триторія».
11. Чигрин О.Ю., Пимоненко Т.В. (2011). Еколого-економічні аспекти впровадження сучасних інструментів екологіки в корпоративному секторі. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*, (1), 602-614.
12. Як працює RFID технологія. URL: <https://www.cleverence.ru/articles/rfid/rfid-tehnologiya-chto-eto-takoe-kak-rabotaet-sistema-opisanie-i-primenenie/>.

Летуновська Н.Є., Шумер Н.І. Використання інновацій у діяльності торговельного підприємства: слідування тенденціям здорового споживання галузі / Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених імені професора Балацького О.Ф. / за заг. ред. Т.А. Васильєвої, О.В. Шкарупи. – Суми : СумДУ, 2020. – С. 290-293 (28-29 квітня 2020 р.).